

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 26. januar 2015
Kontor: Sikkerheds- og Forebyggelseskontoret
Sagsbeh: Rasmus Krøgh Pedersen
Sagsnr.: 2015-0037-0114
Dok.: 1458918

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v., udlændingeloven og retsplejeloven. (Styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.) (L 99), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 16. januar 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Mette Frederiksen

/

Rikke-Louise Ørum Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v., udlændingeloven og retsplejeloven. (Styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.) (L 99):

”Vil ministeren redegøre for sin holdning til og yde teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag, som indfører en såkaldt solnedgangsklausul, således at der efter en given periode aktivt skal tages stilling til, om der er behov for at videreføre loven, og vil ministeren herunder tage stilling til, med hvilke intervaller lovforslaget skal "ophøre"?”

Svar:

1. Justitsministeriet har ved besvarelsen af spørgsmålet lagt til grund, at der med begrebet ”solnedgangsklausul” sigtes til en klausul, der tidsmæssigt begrænser lovens gyldighedsperiode (udløbsklausul).

Spørgsmålet om anvendelsen af udløbsklausuler i lovgivningen er nærmere behandlet i Justitsministeriets Vejledning om Lovkvalitet (2005), side 68 f, hvor der bl.a. er anført følgende:

”Det kan efter omstændighederne være hensigtsmæssigt at indsætte en bestemmelse, hvorefter der i et nærmere angivet folketingsår skal fremsættes forslag om revision af loven (revisionsklausul) eller at tidsbegrænse en lovs gyldighedsperiode (udløbsklausul).

En revisionsklausul kan anvendes, hvor det må forventes, at der efter nogen tid kan være behov for at overveje, om der i lyset af indhentede erfaringer mv. vil være anledning til at ændre eller justere lovens bestemmelser.

Der kan f.eks. være tale om, at den pågældende lov efter sit indhold har karakter af en forsøgsordning, som efter et vist tidsrum bør tages op til fornyet overvejelser. I praksis kan også hensyn af bl.a. politisk karakter i visse tilfælde føre til, at der indsættes en revisionsklausul.

En udløbsklausul kan være relevant i de tilfælde, hvor loven er begrundet i særlige forhold, som ikke kan forventes at bestå i længere tid. Det vil da være hensigtsmæssigt med en udløbsklausul med henblik på at undgå, at lovgivningen fortsætter på ubestemt tid, og at reducere den samlede mængde af regulering.

Eksempelvis bør brugen af udløbsklausuler overvejes, hvis der ved lov skal nedsættes råd og nævn, der har en tidsbegrænset horisont. Det kan f.eks. også være relevant at overveje udløbsklausuler ved indførelse af konkurren-

cebegrænsende regler, idet markedssituationen og forudsætningerne for indførslen af reglerne kan ændres og således senere overflødig gøre regulering.

Der bør dog generel udvises forsigtighed med at indsætte en udløbsklausul i lovgivningen.

For det første kan en udløbsklausul skabe usikkerhed hos berørte parter, virksomheder og borgere om, hvilken retstilstand, der vil gælde efter gyldighedsperiodens ophør. For det andet forudsætter en udløbsklausul, at ministeriet har fuldt overblik over, hvilken lovgivning der i givet fald udløber hvornår, således at der om nødvendigt kan tages nye initiativer inden gyldighedsperiodens udløb. For det tredje er anvendelsen af udløbsklausuler ikke hensigtsmæssig, hvis der er en vis sandsynlighed for, at der vil være behov for at forlænge gyldighedsperioden ved at ophæve eller udskyde udløbsklausulen ved et senere lovforslag. Endelig kan internationale forpligtelser medføre, at det ikke er muligt at indsætte udløbsklausuler i lovgivningen, der f.eks. implementerer et EU-direktiv.”

2. Justitsministeriet finder ikke, at der i relation til de omstændigheder, som lovforslaget skal regulere, foreligger et sådant særligt tilfælde, at der bør indsættes en udløbsklausul. Dette skyldes bl.a., at ministeriet vurderer, at der kan være behov for denne lovgivning over en længere årrække, uden at det er muligt nærmere at afgrænse en sådan tidsmæssig udstrækning.

Som det fremgår af pkt. 1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, skal lovforslaget ses i en bredere sammenhæng, selv om baggrunden for lovforslaget er den aktuelle konflikt i Syrien og Irak.

Hvad angår spørgsmålet om den nærmere fastsættelse af lovforslagets gyldighedsperiode, afhænger dette således både af, hvornår konflikten i Syrien og Irak kan forventes at ophøre, og om der kan tænkes andre konflikter, hvortil danske statsborgere og herboende udlændinge udrejser.

Endvidere bemærkes, at reglerne i lovforslaget også vil kunne finde anvendelse i forhold til deltagelse i aktiviteter i udlandet, som ikke knytter sig til et konfliktområde, jf. herved eksemplerne i pkt. 2.3.1.4 og pkt. 3.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Justitsministeriet finder ikke at kunne afgrænse den tidsmæssige periode, hvor der vil kunne være behov for den foreslåede lovgivning. Ved fremsættelse og vedtagelse af et eventuelt ændringsforslag om indsættelse af en udløbsklausul, jf. nedenfor under pkt. 3, må det derfor bero på Folketingets vurdering.

3. Et ændringsforslag, hvorved der indsættes en udløbsklausul i lovforslaget, vil kunne udformes således:

»x) § 4, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

”Loven træder i kraft den 1. marts 2015, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 2-9, og § 2 ophæves automatisk den [udløbsdato], medmindre andet bestemmes inden denne dato.

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.”«

[Udløbsklausul]

Bemærkninger:

Med ændringsforslaget foreslås det, at lovforslagets § 1, nr. 2-9 og § 2 ophæves automatisk den [udløbsdato], medmindre andet bestemmes inden denne dato. Ændringsforslaget indebærer, at de ændringer af pasloven og udlændingeloven om at styrke indsatsen mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet automatisk, der gennemføres med lovforslaget, ophæves, medmindre Folketinget forinden beslutter at forlænge de ændrede reglers gyldighedsperiode.